

Europa cultural: convergir en la despesa, divergir en la participació

Publicat per [Interacció](#) [1] el 26/11/2021 - 12:40 | Última modificació: 18/05/2026 - 16:46

Les polítiques culturals europees s'han explicat a partir de grans models nacionals. França representava l'Estat arquitecte, capaç d'ordenar simbòlicament la cultura des de l'administració pública. Els països nòrdics apareixien com l'expressió d'una cultura democratitzadora i descentralitzada. La Gran Bretanya defensava un model més liberal, amb institucions autònomes i menor intervenció estatal. L'article de Joaquim Rius-Ulldemolins, Alejandro Pizzi i Juan Arturo Rubio Arostegui parteix d'aquesta tradició comparada per formular una pregunta especialment rellevant en el context europeu actual: encara podem parlar de models culturals diferenciats o la construcció europea està produint una convergència progressiva?

El text, publicat el 2019, combina dades d'Eurostat, Eurobarometer i Compendium of Cultural Policies per analitzar la despesa pública en cultura i els nivells de participació cultural als països europeus. La conclusió és matisada i políticament significativa. Sí que existeix una certa convergència institucional: la majoria d'estats europeus han consolidat estructures estables de política cultural, amb percentatges similars de despesa respecte al PIB i a la despesa pública total. La cultura s'ha institucionalitzat com una dimensió ordinària de l'Estat del benestar europeu. Però aquesta convergència administrativa no elimina les diferències estructurals entre països. Persisteixen desigualtats molt marcades en despesa per càpita, en intensitat de participació cultural i en la manera d'entendre el paper públic de la cultura.

L'article és especialment interessant perquè relaciona directament els models de política cultural amb les pràctiques culturals de la ciutadania. Els països nòrdics presenten els nivells més elevats de consum cultural i de participació artística, mentre que els països del sud i del sud-est d'Europa mostren nivells més baixos. La participació cultural no apareix, doncs, com una simple qüestió d'oferta cultural o d'hàbits individuals. Està vinculada a estructures històriques de benestar, a models de redistribució i a maneres diferents d'entendre la relació entre Estat, ciutadania i cultura.

En aquest sentit, el text qüestiona una idea encara molt present en molts discursos institucionals: que la convergència europea implica necessàriament homogenització cultural. El que emergeix és més aviat una Europa amb dispositius culturals formalment semblants però amb capacitats molt desiguals per sostenir l'accés, la participació i la continuïtat de les pràctiques culturals. La crisi econòmica de 2008 accentua encara més aquestes diferències. Mentre els països nòrdics i part de l'Europa central mantenen o incrementen la despesa cultural, els països del sud experimenten fortes retallades que evidencien la fragilitat institucional dels seus models culturals.

La lectura resulta especialment útil perquè ajuda a desplaçar el debat cultural més enllà dels grans relats simbòlics sobre "Europa de la cultura". El text obliga a mirar les condicions materials que sostenen la participació cultural: finançament públic, estabilitat institucional, densitat territorial dels serveis culturals i continuïtat de les polítiques. També permet entendre que les desigualtats culturals no són només diferències de consum, sinó expressions de models socials i polítics diferenciats.

La participació cultural europea continua mostrant fortes diferències territorials i socials malgrat la convergència institucional de les polítiques culturals.

Referència

Rius-Ulldemolins, J., Pizzi, A., i Rubio Arostegui, J. A. (2019). *European models of cultural policy: towards European convergence in public spending and cultural participation?* Journal of European Integration. <https://doi.org/10.1080/07036337.2019.1645844> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: finançament de la cultura

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: estudis socials de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2021/europa-cultural>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.1080/07036337.2019.1645844>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8802>